

Butikkene på Lade/ Korsvika i '30-årene

Av Trygve Lingås f. 1928

Til sammen var det fem butikker på Ladehalvøya i 1930-åra. I Korsvika hadde vi Nebelung, som også hadde en filial på Ladehammeren.

Ved Lade gård hadde Østraat en frukt- og tobakskiosk. I Lade allé hadde Willmann butikk , og nederst i Heimstadveien lå butikken til Ulvin.

Sigrun og Carl Nebelungs butikk i Korsvika lå i 1. etasje i det som den het Konvallhaugen 1, og som i dag har adressen Ladetrøa 1. Butikken dekket det daglige behov for kolonialvarer, melk og brød for området. Dette var før melkeflaskenes tid, så kundene måtte ha med melkespann som melka ble målt opp i. Melka kom til butikken i meierispann, om sommeren med hest og kjerre, om vinteren med hest og slede. Den eneste prisen jeg husker fra den tiden er 10 øre pr. liter for skummet melk.

På hver side av butikken var det et utbygg. På den ene siden var oljebua. Det var et lite skur som inneholdt et fat med petroleum. Den gangen var det vanlig å koke maten på primus, og det var bare å ta med seg parafinkanna til "NÆBBET" (som han ble kalt), så fikk man påfyll for en rimelig penge. På den andre siden av butikken var det en større bu som inneholdt sekker med kull. En bønne med "kol" til å fyre med kostet ikke mange øre.

Disken i butikken var i vinkel, og på ene hjørnet sto det en glassmonter med "snavvel". Når vi en sjelden gang ervervet en 5-øring eller en 10-øring så var det rike veien til "Næbbet" for å kjøpe seg "snavvel".

Etter 1940 ble begge butikkene, både den i Korsvika og den på Ladehammeren nedlagt.

Østraatkiosken lå i krysset Lade dalen – Lade allé , øverst på den nåværende sirkustomta med front mot Lade allé. Den hadde sin opprinnelse fra VI-KAN-utstillingen på Skansen i 1930. Den var beskjeden i størrelse (ca. 5x3 meter.) Det gikk ei solid bru i hele kioskens bredde fra veien. Brua på "SJAPPA" var et yndet oppholdssted for den oppvoksende slekt til lenge etter krigen.

Det var opprinnelig en vanlig frukt- og tobakskiosk , men da Nebelungs butikker ble nedlagt i 1940 overtok fru Østraat og hennes datter, Laura, mye av kundemassen, og drev faktisk en slags kolonial på det knøttlille arealet til lenge etter krigen.

Willmanns butikk lå opprinnelig i et av de husene som i 1944 ble tatt av raset i Ladalen. Huset ble overtatt av tyskerne tidlig under krigen, og en provisorisk butikk ble etablert i kjelleren i Lade allé nr.32

Ulvin's butikk lå i hjørnegården Heimstadveien/Jarlsborgveien. Denne butikken ble drevet et stykke ut imot 1960-ene.

Willmanns butikk fortsatte i kjelleren i Lade allé nr. 32 en tid utover. Den ble etter en tid overtatt av Gudrun Thingstad, som drev den noen år.

I Korsvika / Leiv Eriksons vei åpnet Rudolf (Rulle) Næss en liten kolonialbutikk, som han drev til Rishaug & Teigen overtok.

I Korsvik allé nr.1 åpnet Samvirkelaget en filial. Og på Ladehammeren ble det startet en kolonialbutikk som ble eid av Karlsen (?). Også på Østmarknesset/Fagerheim ble det startet opp diverse butikker. Men i slutten av 1960 årene begynte stormarkedene å gjøre sine inntog, og i 1968 åpnet Domus stormarked sine dører, og da gikk alle de såkalte nærbutikkene en sikker "død" i møte. På nedre side av Ladehammeren mot Korsvika startet Ester og Harald Arntsen en sommerrestaurant. Den fikk navnet Karlsheim. Den fine plasseringen ut mot sjøen, samt god mat, øl- og vinrett, gjorde stedet meget populært i sommerhalvåret.

Om sommeren da badelivet i Korsvika florerte åpnet fru Isaksen sitt brus- og issalg i den såkalte brushytta, og brus/is forsvant som dugg for sol. I tiden etter krigen og langt ut i 50-årene var det også mye teltturister som ferierte i Korsvika. Det kom busser til og med fra Frankrike, også flere fra

de nordiske landene.

I øvre del av Korsvika mot Lahammeren lå det to krutthus. De ble benyttet av tyskerne som lagerhus. Der hvor Lade skole i dag ligger var det brakker av forskjellig slag (lager osv.). På begge sider av Korsvik allé var det tyskerbrakker. De ble benyttet som fangeleir og arbeidsleir. Folkene som bodde der arbeidet på Dora 1 og Dora 2 på Nyhavna. I den nederste brakka bodde en del tyskere, og der hadde de anlagt en kjeglebane. I Korsvika hadde tyskerne sagbruk, høvleri og et smedverksted. Det var her de lagde diverse slepemål som ble brukt til skyteøvelser. På Lahammeren var det kraftige kanonstillinger, og i Korsvika var det flere maskingeværreder. Også flere fat med røykleggingsvæske lå her.